

Iz deržavniga zbora.

V posvetovanji ustavnih pravic je deržavni zbor 21. svečana skorej enoglasno sklenil

§. 11. ki se takóle glasi:

„Vsim Avstrijskim deržavljanam je zagotovljena svoboda vére. Vsak sme opravilo svoje vére domá ali pa očitno praznovati, ako te opravila ne žalijo pravíc drugih deržavljanov in pa čedniga zadržanja, in če tudi niso srenjskim (bürgerlich *) in deržavljskim dolžnostim nasproti.“

Smolka je vnovič in skorej enoglasno predsednik deržavniga zbora za prihodnji mesec izvoljen.

23. dan tega mesca je bil v deržavnim zboru v Kromerizu morebiti eden nar imenitniših dni za avstrijsko cesarstvo in Nemčijo: slavni Palacki je govoril! On, visoko učeni mož, kteriga slava doni po celim Slovanskim, kteri v zboru še nikdar ni govoril — on je danes govoril, in vse je bilo tiho in ga je véro poslušalo; na zadnje mu je še clo nemška stranka dopadaje plôskala. Vsi časopisi so polni hvale njegoviga govora. Časopis „Ostdeutsche Post“ mu clo ne pusti veljati, de bi tak učen mož mógel Slovan biti — mora Nemec biti!!! Ostdeutsche Post pravi: „Palacki hat gesprochen, — er, der während des ganzen Reichstages nicht gesprochen hat. Palacki ist ein deutscher Gelehrter, so sehr er sich auch dagegen sträubt, ein Deutscher zu sein. Er ist es. Nicht hat es einen ausdrucksvollern Typus deutscher Gelehrsamkeit gegeben, als eben den Mann, der zuerst sein Wort gegen die deutsche Einheit erhob. Seine Interpellation ist keine gewöhnliche Interpellation: sie ist eine Staatsschrift! i. t. d. Palacki pa je skoz in skoz Slovan; Slovanska glava, slovansko serce! — — Kaj neki je govoril, de ga je deržavni zbor tako počastil, de ga časopisi tako hvalijo? Dolziga govora kratki obsežek je: de Avstrijanci nimamo v Frankobrodu nič opraviti, torej je ministre vprašal: de najresnično in odkritoserčno vse povedó: kaj de mislijo o Frankobrodskih rečeh. Vprašanje je tako postavljeno, de mumorajo ministri na ravnost odgovoriti.

Novičar iz Ljubljane.

V Ljubljani in sploh na Krajskim vživamo ljubi mir — samo nek Ljublansk pisac v Graških novicah se neprenehama laže in čez vse slovenske reči tako zabavlja, de bi se utegnil lakko nepokoj vžgati, ko bi pošteni ljudje ne vedili, de celi pisac ni piškoviga oreha vredin. Ker pa vsaka reč enkrat na dan pride, bojo Krajci tudi za tega svojiga prijatla enkrat zvedili, kakor so Ljubljančanje pretečeni teden dva človeka zapazili, ki sta dvajsetice (evangarce) ponarejala (Falschmünzer). Gospóska ju ima že v pestéh. Nekteri ljudje ne morejo več s pravico in resnico shajati, torej kujejo popise iz laži, in dvajsetice iz svinca. To je, pravijo, njih konstitucija!

Novičar iz mnogih krajev.

Nar imenitniši novica pretečeniga tedna, od ktere celi svet govori, je: de je 18000 Rusov v naše cesarstvo primaširalo, pa ne kot naši sovražniki, ampak kot naši pomočniki. Nekteri časopisi silno godernajo čez Rusovsko pomoč, Frankobrodčanje pa bojo posebno raz-

*) Besedo bürgerlich v slovenski jezik práv prestaviti, je silno težko. Naši sosede na Horvaškim rabijo gradjan Bürger, gradjansk bürgerlich. Pa gradjan od besede grad Schloss, Burg, pomeni po našim kaj družiga kot bürgerlich. Tudi beseda bürgerlich v zgornjim sestavku po naših mislih ne pomeni ravno mestniga purgarja, ampak vsakiga prebivavca v kaki srenji (Gemeinde), torej smo zatačas izvolili besedo srenjsk, dokler boljši ne zvemo.

Vredništvo.

sajali, de nemška Avstrija pri Rusih pomoči iše! Pa kaj vse prazno vpitje pomaga, kjer je resnične pomoči treba! Pomoči pa nam je na Erdeljskim (Siebenbürgen) silno potreba bilo, če ne, bi bili Seklarji (Erdeljski Madžari) nar imenitniši Erdeljska mesta: Kronstadt in Hermannstadt popolnoma pokončali, zakaj Seklarji so rojeni vojaki, jih je veliko, in so silno razvujzdani in kervizelni ljudje; zraven teh je puntarski general Bem z veliko armado (12000 možmi) našo armado napadil, ktera bi se ne bila móгла ubraniti, ako bi ne bil vojni maršallajtnant Puchner v tistiski Ruse na pomoč poklical, ki so že davnej na meji pripravljeni stali. Poklicani Rusje so berž prišli, 6000 jih je Kronstadt obsedlo, 4000 pa Hermannstadt, družih 8000 pa se je semtertje razdelilo. Z edinjeno pomočjo se bo mende kmalo končala Ogerska vojska. Potem naj pa Rusje le spet domú gredó, zakaj čeravno je, kakor smobrali, Rusovski car poslednji čas v svojih deželah jermen (Knutte) odpravil, vuunder Rusovska svoboda nima nič kaj dobriga duha. — Košut je še zmirej v Debrečinu; unidan mu je njegova žena sina rodila, kteriga rojstvo je dal s streljanjem slovesno oznaniti!! — V pomoč nesrečnih prebivavcov mesta Kronstadt je poslal Turški cesar 1000 zlatov (cekinov), in ravno toliko tudi Rusovski car. — Serbski patrijarh Rajačić je izvoljen deželni in vojni poglavar Serbov in je zdej v Temežvaru, kjer z generalam Teodorovičem in Majerhoferjem in s serbskimi poslanci domodne reči v red spravlja. — Kje je vojvoda Serbski? — Horvati so bili po pravici silno razžaljeni s uradnim dopisam, ki je na nje prišel — v madžarskim jeziku. Ker pa se je skazalo, de je bilo to le pomota in ker jim je Ban oznamil, de naj se nikar ne bojé, de bi se jim njih pravice kolčikanj kratile, so se spet potolažili in kakor včerajsnje Zagrebske novice pišejo, spet vse dobro upajo. — Brali smo, pa ne vemo, ali je res: de je Ban Jelačić od Hanoveranskiga kralja Guelfskired (Guelfen - Orden) dobil. — Na Laškim se hudo kaže. Republike ena drugo v zvézo kličejo. Papež so še zmirej v Gaëti. — V Turških deželah, ki so naše sosidine, se je govéja kuga (Rinderpest) začela. Varite se Horvatje in Dolenci, de ne kupite goved iz teh krajev; bodite na vse strani pazljivi! Še te nesreče bi nam manjkalo. — Kolera je na Dunaji potihnila.

Zdej bo resnica!

Lani je oznanila kmetijska družba, de hoče napraviti na svoji pristavi na Poljanah v Ljubljani šolo, v kteri se bo po domače in v domačem jeziku učilo: kakó živino oskerbovati, ozdravljati, podkovati i. t. d.

S tem oznanilam je razglasila povabilo vsim Slovencam, zlasti pa grajšakam in kmetovavcam, kovačem, živinorejcam in vsim, ki kaj živine imajo, de naj po svoji moči pripomorejo v denarjih k napravi te šole.

Prekucije lanjskiga léta niso pripustile, de bi bili to tako iminitno in potrebno reč na noge spravili — letas pa je ne hoče kmetijska družba nič več odlašati — torej je po deželi poslala povabila po vsih svojih dopisnikih, kantonskih gosposkah, duhovnih gospodih, i. t. d. s prošnjo, de nej začne dobrovoljne doneske nabirati in jih družbi pošiljati, ker ona vsiga ne more iz lastniga premoženja napraviti, in ker ta naprava ne bo družbi, ampak vsim slovenskim deželam koristna. V ti šoli se bojo potrebni poduki dajali živino podkovati, ozdravljati i. t. d. — pa tudi bolna živina se bo dajala v bolnišnico, ki bo tukaj nar bolje z vsim preskerbljena.

Odbor c. k. kmetijske družbe
v Ljubljani 23. svečana 1849.

Današnjimu listu je pridjan 8. dokladni list.